

Al pratend werken aan verandering

<i>Titel</i>	Motiverende gespreksvoering, coachen bij gedragsverandering
<i>Auteurs</i>	Michaela van der Veen & Frank Goijarts
<i>Uitgever</i>	Bohn Stafleu van Loghum
<i>Prijs</i>	€ 29,95
<i>Pagina's</i>	184 Blz.
<i>ISBN</i>	978 90 313 9210 0

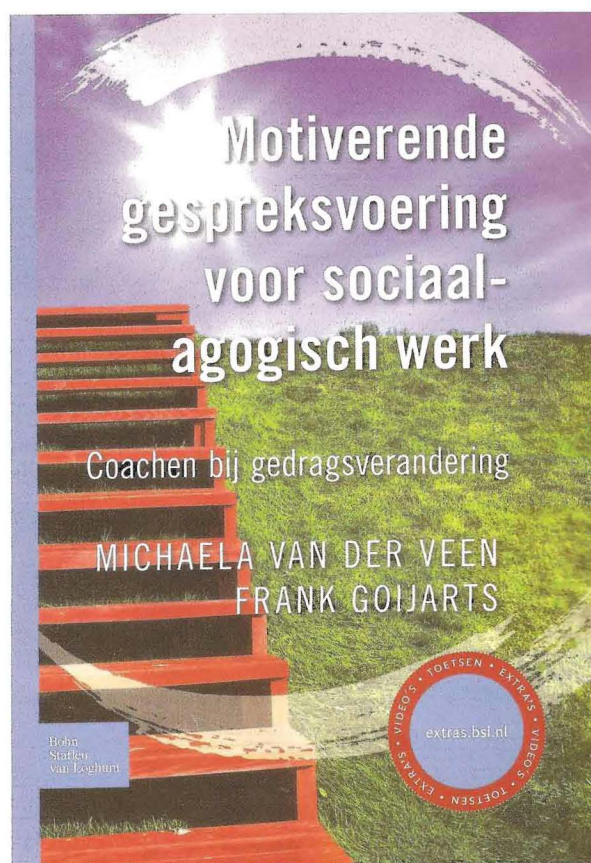
door Jan Steyaert, lector Fontys Hogescholen

Het moet een van de meer bekende sociale interventies zijn, de motiverende gespreksvoering. Afkomstig uit de verslavingszorg is het een gesprekstechniek om cliënten de motivatie te geven om hun gedrag te veranderen, te verbeteren. Uitgangspunten zijn dat motivatie een noodzakelijke voorwaarde is om tot gedragsverandering te komen en dat motivatie geen vaststaand gegeven is, maar maakbaar. Je kan het als hulpverlener beïnvloeden bij je cliënten.

Sinds een jaar of twintig is het vanuit de Noord-Amerikaanse verslavingszorg 'overgewaaid' en ook in Nederland en Vlaanderen populair geworden in de ruimere sociale sector.

De methode is dan ook reeds op verschillende plaatsen beschreven, bijvoorbeeld in de databank effectieve sociale interventies van MOVISIE of de databank 'wat werkt?' van het NJI. Ondanks die ruim beschikbare beschrijvingen meenden de auteurs Michaela van der Veen en Frank Goijarts dat er toch behoefte was aan een extra boek, aan een andersoortige beschrijving. Hun boek is duidelijk gericht op studenten in het hoger sociaal-agogisch onderwijs. Dat blijkt uit de toegankelijke taal, de heldere structuur, de vele illustratieve gespreksfragmenten en de op een begeleidende website beschikbare toetsen en video's.

Na een inleidend hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de theorie, achtergronden en grondhouding. Daarna volgt het echte werk met hoofdstukken over het aangaan van 'de relatie', focus aanbrengen, verandertaal, bezwaartaal en weerstand. Verandertaal is het soort uitspraken die de cliënt zelf doet en waarin hij of zij blijkt geeft van een wil tot veranderen. De kunst is om dat soort uitspraken uit te lokken en te versterken. En logi-

scherwijs is dus bezwaartaal het tegenovergestelde. Het zijn al die argumenten die de cliënt aandraagt ter verklaring waarom verandering moeilijk is. Die argumenten worden niet genegeerd of weggelachen, want dan neem je de cliënt niet serieus. Het is wel de uitdaging voor de hulpverlener die in een juiste balans te brengen met de verandertaal. Veel aandacht is er in het boek ook aan reflectoren: het terugkoppelen van wat je gehoord hebt als hulpverlener aan de cliënt. Meteen herken je hierin het werk van de Amerikaanse psycholoog Carl Rogers en de humanistische therapie als context voor motiverende gespreksvoering.

Het boek sluit af met een hoofdstuk casuïstiek uit zowel maatschappelijk werk als de sociaal pedagogische hulpverlening. Het aardige is dat bij een paar van de gevalsbeschrijvingen alternatieve scenario's zijn uitgewerkt. Door dit alles is dit boek toch erg verschillend, en daarmee aanvullend, geworden op de eerder genoemde al bestaande beschrijvingen van motiverende gespreksvoering. Al met al een echt onderwijsboek dus, maar ook prima geschikt voor wie een eerste kennismaking met motiverende gespreksvoering zoekt of zijn kennis daarover wil opfrissen.

Het boek laat een aantal aspecten van motiverende gespreksvoering mijn inziens onderbelicht. Zo had ik verwacht dat de auteurs ook zouden stilstaan bij ethische vragen bij gedragsverandering: wanneer zit je deontologisch goed en wanneer niet? Ook informatie over effectonderzoek naar motiverende gespreksvoering is behoorlijk karig opgenomen. Er wordt wel op een paar plaatsen geschreven dat deze interventie 'evidence based' is, maar hoe en met welke kracht blijft onduidelijk. ■